

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 335/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 2) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 3) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 4) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], všetci zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Záhradnícka 51, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. B1-4C/115/2014-451 zo 14. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 16. apríla 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) označeným uznesením mestského súdu o trovách konania. Napadnuté uznesenie navrhujú zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú priznanie primeraného finančného zadost'učinenia pre každého po 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. V konaní vedenom na mestskom súde sa sťažovatelia domáhali proti žalovanej poisťovni náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, pri ktorej zomrela ich dcéra, resp. sestra.

3. Mestský súd ich žalobe čiastočne vyhovel a žalovanej poisťovni uložil povinnosť zaplatiť jednotlivé súdom priznané čiastky, v časti žalobu zamietol (výrok 5) a šiestym výrokom priznal sťažovateľom náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti výroku 5 podali sťažovatelia odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 15Co/29/2020 z 27. januára 2021 výroky 1 – 5 potvrdil a výrok 6 zmenil a každému sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % .

5. Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 7Cdo/101/2022 z 25. júla 2023 zrušil rozsudok krajského súdu z dôvodu, že neboli splnené procesné podmienky pre verejné vyhlásenie rozsudku, keďže žalovanej nebolo oznámené miesto a čas vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu.

6. Následne krajský súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 15Co/4/2024-419 z 28. februára 2024 opäť rozhodol tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a nárok na náhradu trov dovolacieho konania priznal žalovanej.

7. Po právoplatnosti druhého rozsudku krajského súdu rozhodol mestský súd prostredníctvom uznesenia vyššieho súdneho úradníka uznesením z 3. júna 2024 okrem iného o tom, že sťažovatelia majú spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania 6 662 eur a náhradu trov právneho zastúpenia 232,14 eur.

8. Proti uzneseniu mestského súdu z 3. júna 2024 podali sťažovatelia sťažnosť, v ktorej okrem iného namietali aj nesprávne vyrubený poplatok za dovolanie, ktoré podala žalovaná. Uviedli, že žalovaná mala byť podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku podľa položky 15a sadzobníka súdnych poplatkov, a nie podľa položky 7b písm. b). Tiež poukázali na to, že v tom istom konaní boli oni vyzvaní na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v súčte 40 eur, teda v rovnakom súdnom konaní existujú dva protichodné názory na výšku súdneho poplatku za podané dovolanie. V sťažnosti preto navrhli, aby žalovanej bola priznaná výška súdneho poplatku 5 eur a v prevyšujúcej časti, aby jej bol zaplatený poplatok vrátený.

9. Mestský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie z 3. júna 2024 a sťažovateľom uložil povinnosť zaplatiť žalovanej spoločne a nerozdielne náhradu trov dovolacieho konania 6 662 eur a náhradu trov právneho zastúpenia 122,59 eur.

10. V súvislosti s namietanou výškou súdneho poplatku mestský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že žalovaná podala dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 27. januára 2021, teda proti rozhodnutiu vo veci samej. Za dovolanie najprv zaplatila poplatok 6 592 eur. Najvyšší súd však dovolanie bez rozhodnutia vrátil z dôvodu, že poplatková povinnosť nebola celkom splnená. Následne mestský súd výzvou zo 14. marca 2022 žalovanú vyzval na doplatenie súdneho poplatku 70 eur. Pokiaľ sťažovatelia namietali rozdielny poplatok za nimi podané dovolanie, mestský súd uviedol, že toto bolo namierené proti procesnému rozhodnutiu krajského súdu, a to uzneseniu č. k. 8Co/152/2016-128 z 30. júna 2016, ktorým bolo potvrdené zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

II.

Argumentácia sťažovateľov

11. Sťažovatelia namietajú výšku súdneho poplatku vyrubeneho žalovanej za podanie dovolania. Podľa ich názoru mal súd postupovať podľa položky 15a sadzobníka súdnych poplatkov, podľa

ktorého je sadzba za podanie dovolania 10 eur, ak nie je ustanovená osobitná sadzba. Vzhľadom na to, že sporný súdny poplatok nebol vyrubený im, ale žalovanej, nemali možnosť jeho výšku namietat'.

12. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná výhradne preto, lebo krajský súd spôsobil procesnú chybu a podľa sťažovateľov je nespravodlivé, aby následky za toto pochybenie museli znášať výhradne oni.

13. Napadnuté uznesenie považujú sťažovatelia za nedostatočne odôvodnené, pretože mestský súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s nastolenou otázkou o rozdielnej výške súdneho poplatku za dovolania podané v rovnakom konaní.

14. Porušenie majetkových práv sťažovatelia odôvodňujú nesprávnou aplikáciou zákona o súdnych poplatkoch. Zároveň poukazujú na to, že sťažovatelia 1 a 2 sú v dôchodkovom veku a úhrada náhrady za dovolacie konanie pre nich predstavuje neprimeranú finančnú záťaž.

15. Požiadavku na primerané finančné zadost'učinenie sťažovatelia odôvodňujú jednak tým, že o trovách konania sa rozhodovalo po takmer 11 rokoch od podania žaloby, a jednak samotným charakterom a významom konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Sťažnostné námietky smerujú v podstate proti rozhodnutiu všeobecného súdu týkajúcemu sa výšky trov konania, konkrétne náhrady súdneho poplatku. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

17. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil v jeho dôvodoch takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup mestského súdu nemajúci oporu v zákone.

18. Vo vzťahu k námietke o nesprávnej výške súdneho poplatku ústavný súd poukazuje na znenie položky 7b písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorého je poplatok v civilnom procese zo žaloby o ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy 66 eur a 3 % z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy, najviac 16 596,50 eur. Naproti tomu podľa položky 15a sadzobníka sa postupuje iba v prípade, ak v príslušnom konaní nie je ustanovená osobitná sadzba. V prípade sťažovateľov však osobitnú sadzbu predpokladá sadzobník práve v položke 7b.

19. Pokiaľ sťažovatelia namietajú nerovnaký prístup k podaným dovolaniam v rámci jedného konania, je potrebné poznamenať, že podľa zákona o súdnych poplatkoch platného a účinného

v čase, keď podávali dovolanie sťažovateľa, § 6 ods. 1 uvádzal, že sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou. Ak tento zákon neustanovuje inak, je poplatok za odvolanie päť eur a poplatok za dovolanie desať eur. Podľa § 6 ods. 2 sa poplatky za odvolanie vyberali podľa rovnakej sadzby a v prípade dovolania vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Takéto vymedzenie sa však vzťahovalo na vec samu. Ak sťažovateľa podali dovolanie v prípade uznesenia procesného charakteru, postupoval okresný súd podľa § 6 ods. 1 druhej vety zákona o súdnych poplatkoch.

20. Naproti tomu v aktuálnom znení § 6 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch už pevne daná suma za podané odvolanie a dovolanie absentuje. Dá sa však uvažovať o tom, že túto striktnu danú sadzbu v aktuálnom znení nahrádza položka 15a (odvolanie 7 eur a dovolanie 14 eur), ale so súčasným splnením podmienky, že pre daný typ konania nie v sadzobníku ustanovená osobitná sadzba (čo nie je prípad sťažovateľov). Ak teda podávala žalovaná dovolanie vo veci, ktorej prislúcha podľa sadzobníka osobitná sadzba, poplatok za dovolanie sa odvíjal od tejto osobitnej sadzby (§ 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch).

21. Napokon sťažovateľa argumentovali nespravodlivosťou spočívajúcou v tom, že majú niesť finančnú záťaž za pochybenie krajského súdu, na ktorom sa žiadnym spôsobom nepodieľali. Ústavný súd chápe postoj sťažovateľov, ale na druhej strane je potrebné poukázať aj na to, že najvyšší súd vo svojom uznesení uviedol, že po vrátení veci krajský súd rozhodne aj o trovách dovolacieho konania. Sťažovateľa však v ústavnej sťažnosti netvrdia a ani z jej príloh nevyplýva, že by predniesli návrh na nepriznanie trov dovolacieho konania žalovanej, resp. žiadnej zo strán. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol samostatným výrokom krajský súd, no ani v tomto momente sťažovateľa nevyužili možnosť brániť sa voči danej situácii. V aktuálnej fáze konania ostalo už iba vyčísliť jednotlivé trovy, ktorých nárok už obom stranám bol právoplatne priznaný. Inými slovami, ústavný súd v tejto fáze už nemôže posúdiť oprávnenosť toho, či tá-ktorá zo strán má alebo nemá nárok na náhradu trov konania. Jeho úlohou je preskúmať, či vyčíslenie trov zodpovedá zákonným požiadavkám. V naznačenom smere ústavný súd pochybenie mestského súdu neidentifikoval.

22. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté uznesenie mestského súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné so základnými právami sťažovateľov zaručenými čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy či právami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti o ďalších návrhoch v nej uvedených (finančné zadostučinenie) už ústavný súd nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu